

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ Й ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

УДК 338.43.01

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ОБІГУ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

І.В. Юрченко.
Інститут свинарства і АПВ НААН

© Юрченко І.В., 2015.

Статтю отримано редакцією 28.09.2015 р.

Вступ. Вибраний Україною шлях ринкового розвитку вітчизняної економіки передбачав ряд довготривалих реформ. Зміни не могли оминати аграрний сектор, адже наша держава перш за все є сільськогосподарською. Проте невизначеність та відсутність науково обґрунтованих підходів до регулювання, які враховували б специфіку земельних перетворень в аграрному секторі, виявилися гальмівним фактором у становленні повноцінного економічного обігу земель сільськогосподарського призначення. Сам економічний обіг такого життєво необхідного та стратегічного ресурсу, як землі сільськогосподарського призначення має бути регульованим. З урахуванням специфіки аграрного сектора України та її курсу економічного розвитку питання щодо регулювання економічного обігу земель сільськогосподарського призначення є особливо актуальним і важливим.

Огляд останніх джерел досліджень і публікацій. Слід зауважити, що питання з регулювання економічного обігу земель сільськогосподарського призначення є новим та мало дослідженим для української аграрної науки. Але, незважаючи на це, воно потрапляло в коло досліджень українських учених Г.В. Атаманчука [5], Ю.Д. Білика [14], Л.М. Бойко [10], П.Т. Саблука [12], А.М. Третяка [9], М.М. Федорова [13] й інших. Крім того, своє висвітлення, це питання знайшло у працях закордонних науковців В.А. Горемикіна [16], І.В. Старікова [3], Н.І. Шагайди [17] та інших. Разом з тим недостатньо дослідженою залишається теоретична сторона регулювання економічного обігу земель сільськогосподарського призначення.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження теоретичних засад регулювання економічного обігу земель сільськогосподарського призначення з позиції визначення необхідності державного втручання в такий обіг, визначення методів, механізмів та інструментів його регулювання. Методологічною основою дослідження є діалектичний метод пізнання й системний підхід, який дає можливість урахувати всі аспекти досліджуваного в співвідношенні та взаємодії.

Основний матеріал і результати. Земельна реформа є однією з найважливіших складових економічної реформи, що відбувається в Україні. Метою земельної реформи є форматування земельних відносин, в основі чого закладено вільний вибір форм господарювання, високоефективне та екологічно безпечне використання земель сільськогосподарського призначення, охорона й відтворення родючості ґрунтів, що дасть змогу створити конкурентоспроможний агропромисловий комплекс, відповідно до сучасних ринкових відносин та можливостей України [1, с. 27 – 28].

Неминучим етапом земельних перетворень для України стало включення земель сільськогосподарського призначення в економічний обіг. У зв'язку з відсутністю нормативно-правового забезпечення, дієвих механізмів та науково обґрунтованих підходів до регулювання економічного обігу земель, в Україні встановлений мораторій (заборона на відчуження земельних ділянок сільськогосподарського призначення), а єдиною можливістю реалізації права власності на землю сільськогосподарського призначення є оренда [2, с. 159].

Залучення земельних ділянок сільськогосподарського призначення в економічний обіг – одна зі стратегічних умов на шляху до побудови сучасних ринкових відносин в АПК. Засновники сучасної економічної теорії А. Сміт та Д. Рікардо наголошували, що ринкові відносини повинні будуватися на основі саморегулювання, тобто без допомоги будь-яких зовнішніх сил, у тому числі й держави. Ринкові умови розвитку економіки передбачають повну адміністративну незалежність, самостійність товаровиробника та обмеження втручання держави в господарську діяльність фізичних і юридичних осіб. Таку позицію підтримують і сучасні закордонні науковці С. Фішер, Р. Дорнбуш, Р. Шмалензі, за якими ринкова економіка є найефективнішою [3, с. 109]. Однак основний постулат ринкових відносин – ідея лібералізму в економіці – ставить питання про те, чи є необхідним регулювання державою економічного обігу земель сільськогосподарського призначення.

Історичні події 1929 – 1933 рр. наочно показали здатність саморегуляції ринкової економіки. Криза, що поширилася в країнах з капіталістичною економікою, практично довела нездатність ринкової системи розвиватися самостійно. Так, промислове виробництво в США скоротилося за ці роки на 46,2%, у Німеччині – на 40,2%, у Франції – на 30,9%, в Англії – на 16,2%, відбувалося масове розорення фермерів, безробіття досягло загрозливих масштабів. За роки кризи у 32-х країнах кількість безробітних збільшилася з 5,9 до 26,4 млн осіб. Фактично було виявлено, що така нерегульована модель економіки, не гарантує економічний розвиток країни та взагалі не спрямована на вирішення соціальних питань (створення певних стандартів добробуту, ефективного розподілу доходів в суспільстві тощо). Пояснюється це тим, що на ринку економічні суб'єкти завжди виходять із власної вигоди, переслідують особисті цілі та керуються виключно приватними інтересами [3, с. 109]. Доктрина «невтручання» держави в «економічне життя», заснована на концепції ринкового саморегулювання, виявилася помилковою. Практика функціонування ринкової системи довела необхідність не тільки втручання держави в економіку, а й поточного її регулювання.

Крім того, серед основних причин державного регулювання економіки слід відмітити роль держави у збереженні та підтримці самого ринкового середовища. Саме держава за допомогою правового регулювання забезпечує встановлення і дотримання «правил гри» на ринку, законодавчо визначає й захищає права власників, сприяє збереженню конкурентних засад в економіці та ін. Елементи примусу, наявні в правовому регулюванні, є обмеженням свобод приватних інтересів, котрі вважаються фундаментом ринкової економіки. Але в дійсності примус провадиться державою в інтересах усіх економічних суб'єктів і суспільства в цілому.

Неминуча тенденція до монополізації ринку, що впливає із централізації капіталу, є не менш важливою причиною для втручання держави в ринкову систему для запобігання й подолання негативних наслідків (зростання цін, витрат, скорочення обсягів виробництва, нерационального розподілу ресурсів і доходів та ін.) [4, с. 304].

Невідкладної участі держави й постійного контролю з її боку вимагають інфляційні процеси, дія яких руйнівню впливає на господарства та супроводжується економічним спадом, зростанням безробіття й іншими негативними наслідками. Отже, необхідність державного втручання в економіку є доведеною, однак ступінь такого втручання залежить від рівня економічного і соціального розвитку та стратегічних цілей країни.

Досвід західних країн наочно підтверджує, що фермерське господарство не забезпечило б високий рівень потреби населення в продовольчих товарах без чітко реалізованих заходів державної допомоги з багатьох напрямів діяльності, в першу чергу з регулювання земельних відносин [6, с. 112; 7, с. 131].

Крім того, науковці аграрної сфери наголошують на необхідності здійснення активних регуляторних дій з боку держави у процесі економічного обігу земель сільськогосподарського призначення, особливо в період становлення обігу. Нерозвиненість або відсутність такого регулювання стримує формування реальної ринкової вартості земельних ділянок, що спричиняє ряд негативних факторів серед яких:

- диспаритет цін (невідповідність ціни землі як основного фактора виробництва);
- «перетікання» капіталу із сільськогосподарського сектора до інших галузей;

– неотримання власниками землі реальних доходів від власності на неї;
– незначимість плати за користування землею як джерела дохідної частини бюджету [3, с. 105].

Таким чином, державне регулювання економічного обігу земель у сільському господарстві є необхідною й обумовленою умовою прозорості та соціально-економічної ефективності такого обігу.

Виходячи з того, що економічний обіг земель сільськогосподарського призначення є сукупністю економічних відносин, об'єктом яких виступають земельні ділянки у їх вартісному виразі, вважаємо, що суб'єктом регулювання економічного обігу земель сільськогосподарського призначення є держава в особі законодавчої та виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та Державного земельного банку, а об'єктом регулювання є економічні відносини, в яких земельні ділянки виступають у їх вартісному виразі.

Поняття «управління» (від лат. *regere*, від англ. *control, management*, від франц. *administration*, від нім. *regierung*) у літературі визначається як процес, що складається із серії безперервних взаємопов'язаних дій, спрямованих на те, щоб конкретна система (об'єкт управління), перебувала в бажаному цільовому стані чи розвивалася за певним планом [8]. Найбільш широко сутність поняття «управління» розкривається в працях Г.В. Атаманчука, який визначає управління як навмисне та цілеспрямоване суспільно-свідоме явище, що здійснює організуючий і регулюючий вплив суспільства на власну громадську, колективну та групову життєдіяльність як безпосередньо (у формах самоврядування), так і через спеціально створені структури (держава, громадські об'єднання, партії, фірми, кооперативи, підприємства, асоціації, спілки тощо) [5, с. 49].

Таким чином, управління – це діяльність, яка виражає свідомий та цілеспрямований вплив суб'єкта на об'єкт управління з метою досягнення бажаного результату. Державне управління – це вид управління, що виражається в діяльності держави як суб'єкта управління, яке спрямоване на досягнення встановлених цілей і відображає сукупні інтереси суспільства.

З економічної літератури відомо, що однією з функцій управління є регулювання. Термін «регулювання» (від лат. *regulo* – впорядковуую) в словниках тлумачиться як упорядкування системи, внесення порядку в якусь діяльність, управління чимось з підпорядкуванням його відповідним правилам, певній системі [8].

Аналізуючи наукові джерела, можна виокремити такі основні підходи до трактування поняття «регулювання»: процес упорядкування, підпорядкування певному порядку, правилу; процес установлення необхідної взаємодії між елементами регульованої системи; процес впливу на регульовану систему для отримання заданого результату.

Таким чином, більшість науковців поняття «регулювання» розглядають як діяльність суб'єкта управління, спрямовану на коригування і збереження заданого режиму функціонування або ліквідацію відхилень від такого з метою приведення діяльності об'єкта управління в заданий стан задля досягнення встановлених цілей [10, с. 70].

На нашу думку, сутність регулювання, полягає у тому, що у результаті функціонування об'єкт регулювання зазнає впливу з внутрішнього і зовнішнього середовищ, у результаті чого відбувається відхилення від заданих параметрів, що вимагає коригувань функціонування об'єкта регулювання з метою усунення таких відхилень. Поняття «регулювання» ми розглядаємо як процес, направлений на збереження, коригування та вдосконалення діяльності об'єкта управління, з метою підтримки заданих параметрів функціонування й спрямування його діяльності на досягнення встановлених цілей.

Регулюючи функцію держава здійснює за допомогою двох форм впливу: прямої та непрямой (опосередкованої).

Пряма форма впливу більшою мірою використовується за умов командно-адміністративної економічної системи й характеризується імперативним адмініструванням, що жорстко регламентує завдання та обмеження господарської діяльності суб'єктів ринку.

Непряма форма впливу типова для країн з ринковою економічною системою й характеризується більш м'яким та опосередкованим впливом з боку держави. Ця форма опосередковано спонукає суб'єкти ринку діяти відповідно до встановленого напряму через організацію відповідного економічного й правового середовищ [10, с. 79].

Реалізація прямої та непрямой форм впливу передбачає використання відповідних методів. Під методами державного регулювання економіки розуміють сукупність способів і прийомів управлінського впливу, що здійснюється з метою досягнення встановлених цілей [11, с. 28].

Методи державного регулювання економіки поділяються на адміністративні, економічні та правові.

Адміністративні методи державного регулювання базуються на відносинах, що зводяться до жорсткого директивного впливу держави на діяльність об'єктів регулювання. Такий вплив змушує приймати рішення, засновані не на самостійному економічному виборі, а на приписах держави.

Правові методи державного регулювання спираються на юридично закріплені норми поведінки (програми, концепції, нормативні акти) для створення правового поля (правил гри) і функціонування в ньому об'єктів регулювання.

Економічні методи являють собою систему прийомів та засобів, що спрямовуються на суб'єкти підприємницької діяльності з боку держави шляхом використання грошово-кредитних відносин і фінансово-економічних законів з метою створення умов для досягнення запланованих економічних результатів. За допомогою економічних методів державного регулювання створюються економічні умови, які спонукають суб'єктів ринку діяти в необхідному для суспільства напрямі, задовольняти загальнодержавні й приватні інтереси.

Провідні вітчизняні вчені аграрної сфери П.Т. Саблук, М.М. Федоров, В.Я. Месель-Веселяк та інші наголошують, що у період адаптації сільського господарства до ринкових умов господарювання регулювання земельних відносин повинно здійснюватися, головним чином, економічним і правовим методами [12, с. 218; 13, с. 192].

З урахуванням специфіки економічного обігу земель у сільському господарстві основним методом його регулювання, на нашу думку, має слугувати економічний, що реалізує за допомогою адміністративно-правових методів.

Економічні методи регулювання земельних відносин науковці розглядають як способи реалізації економічних цілей управління, за допомогою таких інструментів, як: ставки земельного податку, розміри нормативної грошової ціни землі тощо [9, с. 85 – 92].

У сфері земельних відносин економічне регулювання розглядається як дія цілеспрямованого характеру, що здійснюється за допомогою бюджетної, цінової, податкової та кредитної політики [14, с. 174].

Відносно регулювання економічного обігу земель сільськогосподарського призначення економічними методами в науковій літературі цей процес визначається як цілеспрямований вплив держави на земельний обіг, що здійснюється за допомогою економічних регуляторів. Інакше кажучи, регулювання економічного обігу землі економічним методом – це цілеспрямований процес, який здійснює підтримку або зміну економічних явищ стосовно земельно-майнових відносин в АПК [3, с. 103].

Усі методи державного регулювання реалізуються через певні механізми.

Поняття «механізм» в економіку було перейнято з техніки. Таке запозичення пояснюється тим, що економіка потребувала опису певних явищ (виробничих, соціальних тощо) та їх взаємодії. У науковій літературі механізм розглядають як спосіб функціонування господарської системи, в основі якого лежить певна сукупність виробничих відносин. Іншими словами, механізм – це елемент процесу, що за допомогою управління-регулювання дозволяє отримати заплановані результати [11, с. 26, 29].

Категорію «механізм регулювання» більшість науковців визначає як важіль державного регулювання, що являє собою інструмент, через який здійснюється регуляторний вплив на об'єкт управління. Звісно, будь-який механізм реалізується за допомогою важелів, а в економіці так званих інструментів, які саме входять до складу механізму, але вони не є ним. Слушним вважаємо визначення, котре пропонує Л. М. Бойко. Науковець звертає увагу на те, що механізм регулювання не є інструментом, а виступає системою, яка включає в себе важелі (інструменти) впливу [10, с. 72]. Механізм регулювання розглядаємо як систему, що залежно від форм впливу, методу та інструменту регулювання змінює економіко-правовий стан та напрям економічної діяльності об'єкта регулювання відповідно до встановлених цілей.

Механізми регулювання залежно від методів передбачають застосування певних інструментів (важелів) впливу. Термін «інструмент» у словниках трактується як оснащення чи засіб, призначений для впливу на предмет з метою зміни його стану [15, с. 954]. Інструменти, або важелі, є невід'ємною частиною механізму регулювання економічного обігу земель сільськогосподарського призначення.

Інструменти регулювання економічного обігу земель сільськогосподарського призначення – це важелі, за допомогою яких держава впливає на процес земельного обігу. До таких інструментів державного регулювання належать: система цін; фінансово-кредитні важелі (відсотки ставки за кредитами і депозитами); податки, платежі та ін. [3, с. 126 – 127].

Ураховуючи вищевикладене, вважаємо, що провідна роль у регулюванні економічного обігу земель сільськогосподарського призначення має належати податковому, ціновому та

кредитному регулюванню, зокрема регулювання економічного обігу земель сільськогосподарського призначення розглядаємо як цілеспрямований вплив держави на земельні відносини, в яких земельні ділянки виступають у вартісному виразі, за допомогою таких економічних механізмів, як податковий, ціновий і кредитний, що реалізуються за допомогою відповідних інструментів.

Висновки. Ринкова система не може функціонувати самостійно, вона повинна регулюватися державою. Регулювання економічного обігу земель сільськогосподарського призначення є необхідною й обумовленою умовою прозорості та соціально-економічної ефективності такого обігу. Суб'єктом регулювання економічного обігу земель є держава, а об'єктом – економічні відносини, в яких земельні ділянки виступають у їх вартісному виразі. Регулювання – це процес, направлений на збереження, коригування та вдосконалення діяльності об'єкта управління з метою підтримки заданих параметрів функціонування та спрямування його діяльності на досягнення встановлених цілей. Держава здійснює регулювання за допомогою прямої та непрямої форм впливу. Методами державного регулювання економіки є адміністративний, економічний і правовий. Регулювання земельних відносин має відбуватися економічним та правовим методами. Механізм регулювання – це система, що залежно від форм впливу, методу й інструменту регулювання змінює економіко-правовий стан та напрям економічної діяльності об'єкта регулювання відповідно до встановлених цілей. Інструменти регулювання економічного обігу земель сільськогосподарського призначення – це важелі, за допомогою яких держава впливає на процес земельного обігу. Регулювання економічного обігу земель сільськогосподарського призначення розглядаємо як цілеспрямований вплив держави на земельні відносини, у котрих земельні ділянки виступають у вартісному виразі, за допомогою таких економічних механізмів, як податковий, ціновий і кредитний, що реалізуються за допомогою відповідних інструментів.

Перспективи подальших досліджень полягають у дослідженні всіх компонентів регулювання економічного обігу земель сільськогосподарського призначення, інструментів їх регулювання та механізмів функціонування як основи реалізації головного завдання земельної реформи – залучення земель сільськогосподарського призначення у повноцінний економічний обіг.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Крисак А.І. Проблеми нормативного забезпечення регулювання земельних відносин / А.І. Крисак // Молодий вчений. – 2014. – №1. – С. 27 – 29.
2. Скорук О.П. Вирішення проблем сучасних земельних відносин на шляху формування конкурентноспроможного аграрного виробництва в Україні / О.П. Скорук, І.В. Зубар // Проблеми економіки. – 2014. – №1. – С. 158 – 163.
3. Стариков И.В. Экономическое регулирование оборота земель сельскохозяйственного назначения / И.В. Стариков, В.Е. Зенякин. – Алгоритм, 2003. – 318 с.
4. Толстова А.В. Роль державного регулювання в процесі детінізації економіки України / А.В. Толстова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2012. – № 40. – С. 303 – 306.
5. Атаманчук Г.В. Управление: сущность, ценность, эффективность / Г.В. Атаманчук. – М.: Академический проект; Культура, 2006. – 544 с.
6. Добряк Д.С. Економічний оборот землі в Україні: теорія, методологія і практика / Д.С. Добряк, А.Г. Тихонов, Л.В. Паламарчук. – К.: Урожай, 2004. – 136 с.
7. Таймасханов Х.Э. Государственное регулирование земельных отношений в АПК / Х.Э. Таймасханов, М.А. Абдулкадырова, С.Х. Таймасханов. // TERRA ECONOMICUS. – 2012. – № 2. – С. 130 – 134.
8. Райзберг Б.А. Современный экономический словарь [Электронный ресурс] / Б.А. Райзберг, Л.Ш. Лозовский, Е.Б. Стародубцева. – М.: ИНФРА-М, 1999. – 479 с. – Режим доступа: <http://www.ebk.net.ua/Book/Ses/u/0607.htm>.
9. Третяк А.М. Управління земельними ресурсами: навч. посіб. / А.М. Третяк, О.С. Дорош. – К.: ЦЗРУ, 2006. – 462 с.
10. Бойко Л.М. Регулювання земельних відносин у сільському господарстві: монографія / Л.М. Бойко – К.: ННЦ ІАЕ, 2011. – 316 с.
11. Чаленко А.Ю. О понятийной неопределенности термина «механизм» в экономических исследованиях / А.Ю. Чаленко // Економіка промисловості. – 2010. – № 3. – С. 26 – 33.
12. Саблук П.Т. Розвиток земельних відносин в Україні / П.Т. Саблук. – К.: ННЦ ІАЕ, 2006. – 396 с.
13. Федоров М.М. Економічні проблеми земельних відносин у сільському господарстві: монографія / М.М. Федоров. – К.: ІАЕ, 1998. – 263 с.
14. Формування ринку землі в Україні / [В.П. Галушко, Ю.Д. Білик, А.С. Даниленко та ін.]; за ред. канд. екон. наук А.С. Даниленка, Ю.Д. Білика. – К.: Урожай, 2002. – 280 с.
15. Жук И.Н. Управление: словарь-справочник / И.Н. Жук. – М.: Анкил, 2008. – 1024 с.

16. Горемыкин В.А. Российский земельный рынок: учебное и практическое пособие / В.А. Горемыкин. – М.: ИНФРА – М, 1996. – 176 с.

17. Шагайда Н. И. Оборот сельскохозяйственных земель в России: трансформация институтов и практика / Н.И. Шагайда. – М.: Ин-т Гайдара, 2010. – 332 с.

УДК 338.43.01

Юрченко Игорь Владимирович, провідний фахівець відділу економічного аналізу, бухгалтерського обліку та звітності. Інститут свинарства і АПВ НААН. **Теоретичні основи регулювання економічного обігу земель сільськогосподарського призначення.** Досліджено теоретичні аспекти регулювання економічного обігу земель сільськогосподарського призначення. Доведено, що, незважаючи на ліберальний характер ринкової економіки, вона потребує постійного державного регулювання. На основі цього встановлено, що державне регулювання економічного обігу земель у сільському господарстві є необхідною й обумовленою умовою прозорості та соціально-економічної ефективності такого обігу. Визначено суб'єкт і об'єкт регулювання економічного обігу земель сільськогосподарського призначення. Досліджено підходи вчених до визначення понять «управління» та «регулювання», на основі чого дано авторське визначення цих понять. Вивчено основні методи державного регулювання економіки. Ураховуючи специфіку економічного обігу земель у сільському господарстві, встановлено, що основним методом його регулювання має слугувати економічний, що реалізується за допомогою адміністративно-правових методів. На основі аналізу наукових підходів учених встановлено основні інструменти та механізми регулювання економічного обігу земель сільськогосподарського призначення. Дано авторське визначення поняття «регулювання економічного обігу земель у сільському господарстві».

Ключові слова: регулювання, інструменти, землі сільськогосподарського призначення, економічний обіг.

УДК 338.43.01

Юрченко Игорь Владимирович, ведущий специалист отдела экономического анализа, бухгалтерского учета и отчетности. Институт свиноводства и АПВ НААН. **Теоретические основы регулирования экономического оборота земель сельскохозяйственного назначения.** Исследованы теоретические аспекты регулирования экономического оборота земель сельскохозяйственного назначения. Доказано, что несмотря на либеральный характер рыночной экономики, она требует постоянного государственного регулирования. На основе этого установлено, что государственное регулирование экономического оборота земель в сельском хозяйстве является необходимым и обусловленным условием прозрачности и социально-экономической эффективности такого обращения. Определены субъект и объект регулирования экономического оборота земель сельскохозяйственного назначения. Исследованы подходы ученых к определению понятий «управление» и «регулирование», на основе чего дано авторское определение этих понятий. Изучены основные методы государственного регулирования экономики. Учитывая специфику экономического оборота земель в сельском хозяйстве, установлено, что основным методом его регулирования должен служить экономический, который реализуется с помощью административно-правовых методов. На основе анализа научных подходов ученых установлены основные инструменты и механизмы регулирования экономического оборота земель сельскохозяйственного назначения. Дано авторское определение понятия «регулирование экономического оборота земель в сельском хозяйстве».

Ключевые слова: регулирование, инструменты, земли сельскохозяйственного назначения, экономический оборот.

UDC 338.43.01

Yurchenko Igor, leading expert of Department of economic analysis, accounting and reporting. Institute of pig and AID NAAS. **Theoretical bases of regulation of economic turnover of lands of agricultural purpose.** The article studies theoretical aspects of regulation of economic turnover of lands of agricultural purpose. It is proved that despite the liberal market economy, it requires constant government regulation. On the basis of which it is established that state regulation of economic turnover of land in agriculture is necessary and due to the condition of transparency and socio-economic efficiency of such treatment. The article identifies the subject and object of regulation of economic turnover of lands of agricultural purpose. Investigated the approaches of scientists to definition of the terms "management" and "regulation", on the basis of which the author gives the definition of these terms. The basic methods of state regulation of the economy. Given the specificity of the economic turnover of land in agriculture, it is established that the main methods of its regulation should serve economic method, which is implemented through administrative and legal methods. Based on the analysis of scientific approaches of scientists to establish the basic tools and mechanisms of regulation of economic turnover of lands of agricultural purpose. Given the author's definition of "the regulation of economic turnover of land in agriculture."

Keywords: regulation, tools, agricultural land, and economic turnover.